

Υπόθεση C-717/22

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

23 Νοεμβρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Rayonen sad Svilengrad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

10 Νοεμβρίου 2022

Προσφεύγουσα:

«SISTEM LUX» OOD

Αρμόδια για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων αρχή:

Teritorialna direksia «Mitnitsa Burgas»

Παρισταμένης της:

Rayonna prokuratura Haskovo, teritorialno otdelenie Svilengrad

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Προσφυγή της «SISTEM LUX» OOD, με έδρα το Šabac της Δημοκρατίας της Σερβίας, κατά πράξεως για την επιβολή προστίμου εκδοθείσας το 2021 από τον αναπληρωτή διευθυντή της Teritorialna direksia «Mitnitsa Burgas» (περιφερειακής διεύθυνσης του τελωνείου Burgas, Βουλγαρία).

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης· άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Έχει το άρθρο 42, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, το οποίο ορίζει περιοριστικώς τα είδη διοικητικών κυρώσεων που μπορούν να επιβληθούν σε περίπτωση παραβάσεων της τελωνειακής νομοθεσίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική διάταξη, όπως αυτή του άρθρου 233, παράγραφος 6, του *Zakon za mitnizite* (τελωνειακού νόμου), η οποία προβλέπει, ως παρεπόμενη διοικητική κύρωση, τη δήμευση (στέρηση της ιδιοκτησίας υπέρ του Δημοσίου) του αντικειμένου της παραβάσεως; Επιτρέπεται η δήμευση του αντικειμένου της παραβάσεως στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το περιουσιακό στοιχείο που έχει δημευθεί ανήκει σε πρόσωπο διαφορετικό από τον δράστη;
- 2) Έχει το άρθρο 42, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη, την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική διάταξη, όπως αυτή του άρθρου 233, παράγραφος 6, του *Zakon za mitnizite*, η οποία, πέραν της κυρώσεως του «προστίμου», προβλέπει, ως παρεπόμενη διοικητική κύρωση, τη δήμευση (στέρηση της ιδιοκτησίας υπέρ του Δημοσίου) του αντικειμένου της παραβάσεως, καθόσον συνιστά επέμβαση κυρωτικού χαρακτήρα δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό, η οποία θίγει το δικαίωμα ιδιοκτησίας, στις ακόλουθες περιπτώσεις: Γενικώς, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δημευθέν περιουσιακό στοιχείο που αποτέλεσε το αντικείμενο της παραβάσεως ανήκει στον δράστη και στις περιπτώσεις που αυτό ανήκει σε τρίτο και όχι στον δράστη και, ειδικότερα, στις περιπτώσεις που ο δράστης διέπραξε την παράβαση όχι εκ προθέσεως αλλά εξ αμελείας;
- 3) Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαίσιου 2005/[212], σε συνδυασμό με το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη, και λαμβανομένης υπόψη της αποφάσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 14ης [Ιανουαρίου] 2021 στην υπόθεση C-393/19, *per argumentum a fortiori* την έννοια ότι η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και όταν η πράξη δεν συνιστά ποινικό αδίκημα αλλά διοικητική παράβαση, με τη διάκριση μεταξύ των δύο να έγκειται απλώς στο κριτήριο «σημαντικός» με βάση την αξία του αντικειμένου της λαθρεμπορίας που έχει υιοθετηθεί από τη νομολογία[;] Έχουν, εν προκειμένω, το άρθρο 1, τέταρτη περίπτωση, της αποφάσεως-πλαίσιου 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος, καθώς και το άρθρο 2, σημείο 4, της οδηγίας 2014/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την έννοια ότι ο όρος «δήμευση» αναφέρεται ειδικώς σε κύρωση ή σε μέτρο που πρέπει να επιβάλλεται από δικαστήριο και δεν μπορεί να διατάσσεται από διοικητική αρχή και, υπό την

έννοια αυτή, αντιτίθενται σε εθνική διάταξη όπως αυτή του άρθρου 233, παράγραφος 6, σε συνδυασμό με το άρθρο 231 του Zakon za mitnitsite[;]

Η νομοθεσία και η νομολογία της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, άρθρο 42, παράγραφοι 1 έως 3

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρα 17 και 49

Οδηγία 2014/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, άρθρο 2

Απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος, άρθρα 1 και 2

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-393/19

Διατάξεις του εθνικού δικαίου

Zakon za mitnitsite (τελωνειακός νόμος), άρθρο 231, άρθρο 233, παράγραφοι 1 έως 8

Zakon za administrativnite narushenia i nakazania (νόμος περί διοικητικών παραβάσεων και κυρώσεων), άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 33, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 36, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 53, παράγραφοι 1 και 2

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στις 28 Μαΐου 2021, ο VU (στο εξής: οδηγός) οδηγώντας από τη Δημοκρατία της Τουρκίας με κατεύθυνση προς τη Δημοκρατία της Σερβίας έφθασε κατά τις 10.00 π.μ. στον τελωνειακό σταθμό «Karitan Andreevo» και με αρθρωτό φορτηγό όχημα αποτελούμενο από οδικό ελκυστήρα μάρκας «Mercedes» με συνδεδεμένο ημιρυμουλκούμενο παρατάχθηκε στην ειδική λωρίδα αναμονής «εισερχόμενων φορτηγών».
- 2 Το αρθρωτό φορτηγό υποβλήθηκε σε έλεγχο των τελωνειακών εγγράφων και καταχωρίστηκε στην ενότητα «οδικά τέλη και διαδικασίες χορήγησης αδειών» του Bulgarska integrirana mitnicheska informationna sistema na Agentsia Mitnitsi

(ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος των βουλγαρικών τελωνείων που τηρείται από τις τελωνειακές αρχές, στο εξής: BIMIS).

- 3 Βάσει του πίνακα υπηρεσίας της 28ης Μαΐου 2021, ανατέθηκε σε συγκεκριμένο τελωνειακό υπάλληλο ο «έλεγχος των τελωνειακών εγγράφων και η καταχώρισή τους στην ενότητα “οδικά τέλη και διαδικασίες χορήγησης αδειών”». Κατά τον έλεγχο της τελωνειακής διασαφήσεως, ο εν λόγω τελωνειακός υπάλληλος διαπίστωσε ότι τα εμπορεύματα που αναγραφόταν στα συνοδευτικά έγγραφα δεν αντιστοιχούσαν στην ένδειξη του ηλεκτρονικού ζυγού. Στα έγγραφα αυτά αναγραφόταν 6 234 κιλά και πέντε δέματα. Όπως προκύπτει από το σημείωμα ζύγισης, ο ζυγός έδειξε 38 960 κιλά. Από τις άδειες κυκλοφορίας του οχήματος, ο τελωνειακός υπάλληλος διαπίστωσε ότι το κενό όχημα ζύγιζε περίπου 15 000 κιλά και συνεπώς, δεν είχαν προσκομιστεί έγγραφα για τη διαφορά των 17 726 κιλών. Λόγω της διαπιστωθείσας διαφοράς, ο τελωνειακός υπάλληλος διαχώρισε το όχημα προκειμένου να ελεγχθεί με ακτίνες X. Μετά από σάρωση με τη συσκευή ακτίνων X διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν περισσότερα εμπορεύματα από όσα είχαν δηλωθεί. Στις 28 Μαΐου 2021, ξεκίνησε, παρουσία του οδηγού, ο έλεγχος του αρθρωτού φορτηγού στον χώρο στάθμευσης που προοριζόταν για ενδεδειγμένους ελέγχους στην ειδική λωρίδα αναμονής «εισερχόμενων φορτηγών». Στον χώρο φόρτωσης βρέθηκαν 13 παλέτες με προφίλ αλουμινίου διαφορετικού μεγέθους, μήκους, πλάτους, ύψους και χρώματος. Σύμφωνα με τα έγγραφα, πέντε από τις συσκευασίες στον χώρο φόρτωσης αντιστοιχούσαν πλήρως στο φορτίο που είχε αποσταλεί από την επιχείρηση «SISTEM ALYUMINYUM SANAYI VE TIDZHARET». Διαπιστώθηκε ότι τα εμπορεύματα που περιέχονταν στις οκτώ συσκευασίες που είχαν αποσταλεί από την επιχείρηση «PELIT ARSLAN KONTPARLAK FABRIKASA A.SH.» AD δεν είχαν δηλωθεί. Επρόκειτο για: πλάκες αλουμινίου [πάχους] 6 χιλιοστών και διαστάσεων 2,80 X 1,30 μέτρων, συνολικά 728 τετραγωνικών μέτρων, πλάκες αλουμινίου [πάχους] 12 χιλιοστών και διαστάσεων 3,66 X 1,40 μέτρων, συνολικά 307,44 τετραγωνικών μέτρων, πλάκες αλουμινίου [πάχους] 12 χιλιοστών και διαστάσεων 3,66 X 1,54 μέτρων, συνολικά 152,18 τετραγωνικών μέτρων, πλάκες αλουμινίου [πάχους] 4 χιλιοστών και διαστάσεων 2,80 X 1,30 μέτρων, συνολικά 152,88 τετραγωνικών μέτρων και συνολικά 1 340,5 τετραγωνικών μέτρων.
- 4 Λόγω της παραβάσεως που διέπραξε ο οδηγός, στις 28 Μαΐου 2021, εκδόθηκε από την Teritorialna direksia «Juzhna morska» (περιφερειακή διεύθυνση «Juzhna morska») πράξη βεβαίωσης διοικητικής παραβάσεως για παράβαση του άρθρου 233, παράγραφος 1, του Zakon za mitnitsite, βάσει της οποίας κινήθηκε από την περιφερειακή διεύθυνση «Juzhna morska» διοικητική διαδικασία επιβολής κυρώσεων. Οι πλάκες αλουμινίου που δεν είχαν δηλωθεί, καθώς και το αρθρωτό φορτηγό που οδηγούσε ο οδηγός μαζί με το κλειδί ανάφλεξης και τις άδειες κυκλοφορίας κατασχέθηκαν έναντι εκδόσεως αντίστοιχων αποδεικτικών εγγράφων.
- 5 Λόγω της μεγάλης αξίας των επίμαχων εμπορευμάτων, ενημερώθηκε ο αρμόδιος για τις έρευνες επιθεωρητής τελωνείων, ο οποίος, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 212, παράγραφος 2, του Nakazatelen kodeks (ποινικού κώδικα,

Βουλγαρία), κίνησε προανακριτική διαδικασία για το αδίκημα του άρθρου 242, παράγραφος 1, στοιχείο ε, του Nakazatelen kodeks στην περιφερειακή διεύθυνση του τελωνείου Burgas. Βάσει της ερμηνευτικής αποφάσεως που εξέδωσε το 2015 η Obshtoto sabranie na nakazatelnata kolegia na Varhovnia kasatsionen sad (Ολομέλεια του ποινικού τμήματος του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Βουλγαρία) και του άρθρου 33, παράγραφος 3, του Zakon za administrativnite narushenia i nakazania, περατώθηκε η διοικητική διαδικασία επιβολής κυρώσεων.

- 6 Τα προαναφερθέντα επίδικα εμπορεύματα και το αρθρωτό φορτηγό προσκομίστηκαν στη διαδικασία ως αποδεικτικά στοιχεία. Με πρωτόκολλο φύλαξης της 3ης Αυγούστου 2021, αυτά παραδόθηκαν προς φύλαξη σε υπεύθυνο αποθήκης της περιφερειακής διεύθυνσης του τελωνείου Burgas.
- 7 Την 1η Ιουνίου 2021, ο οδηγός, Σέρβος υπήκοος, κλήθηκε στο πλαίσιο της προανακριτικής διαδικασίας ως κατηγορούμενος για το αδίκημα που προβλέπεται στο άρθρο 242, παράγραφος 1, στοιχείο ε, του Nakazatelen kodeks.
- 8 Κατά τη διάρκεια της προανακριτικής διαδικασίας διαπιστώθηκε ότι η πράξη δεν συνιστά ποινικό αδίκημα, διότι δεν κατέστη δυνατό να αποδειχθεί η συνδρομή των στοιχείων της υποκειμενικής υποστάσεως του αδικήματος. Κατά την έννοια του Nakazatelen kodeks, η εν λόγω πράξη μπορεί να διαπραχθεί μόνο εκ προθέσεως, με άμεσο δόλο, δηλαδή όταν ο δράστης έχοντας επίγνωση του επικίνδυνου χαρακτήρα της πράξεως προβλέπει και επιθυμεί να επιφέρει τις επικίνδυνες συνέπειές της. Εν προκειμένω, δεν υπήρχαν αποδεικτικά στοιχεία που να συνηγορούν υπέρ αυτού.
- 9 Στις 25 Μαΐου 2021, πέντε συσκευασίες με προφίλ αλουμινίου μικτού βάρους 6 234 κιλών φορτώθηκαν από την αποστέλλουσα επιχείρηση «SISTEM ALYUMINYUM SANAYI VE TIDZHARET» στο ημιρυμουλκούμενο παρουσία του οδηγού στην Κωνσταντινούπολη.
- 10 Στις 27 Μαΐου 2021, φορτώθηκαν από την αποστέλλουσα επιχείρηση «PELIT ARSLAN KONTPARLAK FABRIKASA A.SH.» AD στο ημιρυμουλκούμενο άλλες οκτώ συσκευασίες με προφίλ αλουμινίου και δύο συσκευασίες με καταλόγους συνολικού μικτού βάρους 16 780 κιλών παρουσία του οδηγού στην Κωνσταντινούπολη.
- 11 Ο οδηγός προσκόμισε προς διεκπεραίωση τα έγγραφα που του παρέδωσαν οι δύο αποστέλλουσες επιχειρήσεις στην μεταφορική εταιρία «Fidan Market» με έδρα το Karikule της Δημοκρατίας της Τουρκίας.
- 12 Αποδείχθηκε ότι ο οδηγός «ενήργησε τελείως αμελώς όσον αφορά τα έγγραφα για τον εκτελωνισμό του φορτίου που μετέφερε. Μολονότι ήταν παρών κατά τη φόρτωση και τη ζύγιση των εμπορευμάτων, παρέβη την υποχρέωση που υπέχει ως οδηγός διεθνούς μεταφοράς να εξετάσει τα έγγραφα που του παραδόθηκαν και να ελέγξει το περιεχόμενό τους, ιδίως όσον αφορά τη συμφωνία τους με τα πράγματι μεταφερόμενα εμπορεύματα».

- 13 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 243, παράγραφος 1, σημείο 2, του Nakazatelno-protsesualen kodeks (κώδικα ποινικής δικονομίας, Βουλγαρία), με διάταξη της Okrazhna prokuratura Haskovo (περιφερειακής εισαγγελικής αρχής Haskovo, Βουλγαρία) της 5ης Οκτωβρίου 2021, περατώθηκε η ποινική διαδικασία που είχε κινήσει η περιφερειακή διεύθυνση του τελωνείου Burgas κατά του οδηγού, ο οποίος γεννήθηκε στις 9 Μαρτίου 1977 στο Novi Pazar της Δημοκρατίας της Σερβίας. Με έγγραφο, η Okrazhna prokuratura Haskovo (περιφερειακή εισαγγελική αρχή Haskovo) διαβίβασε τον φάκελο, μαζί με τη διάταξη αυτή, στον αρμόδιο διευθυντή της περιφερειακής διεύθυνσης του τελωνείου Burgas προκειμένου να εξετασθεί από την άποψη της ύπαρξης τυχόν διοικητικής παραβάσεως.
- 14 Κατόπιν εξέτασης του φακέλου της προανακριτικής διαδικασίας που διεξήγαγε η περιφερειακή διεύθυνση του τελωνείου Burgas, η αρμόδια για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων αρχή έκρινε ότι η πράξη του οδηγού συνιστά διοικητική παράβαση του άρθρου 233, παράγραφος 1, του Zakon za mitnitsite, οι προϋποθέσεις εφαρμογής του οποίου είναι ανάλογες με εκείνες του άρθρου 242, παράγραφος 1, στοιχείο e, του Nakazatelen kodeks.
- 15 Εν προκειμένω, το υποκείμενο και το αντικείμενο της ποινικής και της διοικητικής διαδικασίας ταυτίζονται.
- 16 Ως εκ τούτου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 36, παράγραφος 2, του Zakon za administrativnite narushenia i nakazania, η περιφερειακή διεύθυνση του τελωνείου Burgas κίνησε την υπό κρίση διοικητική διαδικασία επιβολής κυρώσεων.
- 17 Κατά την εν λόγω περιφερειακή διεύθυνση, ο οδηγός παρέβη την υποχρέωσή του να δηλώσει προσηκόντως τα επίμαχα εμπορεύματα στην τελωνειακή αρχή. Τα εμπορεύματα που μετέφερε δεν προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν επιτρέπεται προφορική διασάφηση. Υπήρξε παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την τελωνειακή νομοθεσία όσον αφορά την είσοδο μη ενωσιακών εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης. Το άρθρο 158, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ορίζει τα εξής: «Όλα τα εμπορεύματα που πρόκειται να υπαχθούν σε τελωνειακό καθεστώς, με εξαίρεση το καθεστώς ελεύθερης ζώνης, πρέπει να καλύπτονται από τελωνειακή διασάφηση κατάλληλη για το συγκεκριμένο τελωνειακό καθεστώς.»
- 18 Για τους λόγους αυτούς, έγινε δεκτό ότι η πράξη είχε διαπραχθεί υπαίτια, τελεσθείσα εξ αμελείας, δεδομένου ότι, μολονότι ο οδηγός δεν επιθυμούσε να επιφέρει τις επικίνδυνες συνέπειες της πράξεως, εντούτοις ήταν υποχρεωμένος και σε θέση να τις προβλέψει.
- 19 Το άρθρο 7, παράγραφος 2, του Zakon za administrativnite narushenia i nakazania έχει ως εξής: «Οι πράξεις που διαπράττονται εξ αμελείας δεν τιμωρούνται, εκτός εάν τούτο προβλέπεται ρητώς.» Δεν υπάρχει διάταξη στον Zakon za mitnitsite

που να αποκλείει την ευθύνη για πράξεις που διαπράττονται εξ αμελείας κατά την έννοια του άρθρου 233, παράγραφος 1, του νόμου αυτού.

- 20 Στο πλαίσιο της προανακριτικής διαδικασίας, προσδιορίστηκε η αγοραία αξία των επίμαχων εμπορευμάτων, ωστόσο, κατά την εφαρμογή του Zakon za mitnitsite, καθοριστική είναι η δασμολογητέα αξία ως αντικειμενικό κριτήριο. Για τον λόγο αυτό, με γνωμοδότηση της επιτροπής που συστάθηκε με εντολή του διευθυντή της περιφερειακής διεύθυνσης του τελωνείου Burgas της 8ης Νοεμβρίου 2021, η δασμολογητέα αξία των επίμαχων εμπορευμάτων καθορίστηκε σε 73 140,06 βουλγαρικά λέβα [BGN] (ολογράφως: εβδομήντα τρεις χιλιάδες εκατόν σαράντα λέβα και έξι στοτίνκι).
- 21 Βάσει του αποτελέσματος της πραγματογνωμοσύνης σχετικά με το όχημα η οποία ζητήθηκε και συντάχθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας, διαπιστώθηκε ότι η αξία του αρθρωτού φορτηγού ανέρχεται σε 74 016,53 βουλγαρικά λέβα (ολογράφως: εβδομήντα τέσσερις χιλιάδες δεκαέξι λέβα και πενήντα τρία στοτίνκι).
- 22 Σύμφωνα με το άρθρο 233, παράγραφος 8, του Zakon za mitnitsite, το οποίο προβλέπει την επιβολή κυρώσεως, πρέπει να εξετάζεται κατά πόσον η αξία των επίδικων εμπορευμάτων είναι ανάλογη προς την αξία του οχήματος που έχει χρησιμοποιηθεί για τη μεταφορά των εμπορευμάτων τα οποία αποτελούν αντικείμενο λαθρεμπορίου.
- 23 Ωστόσο, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 2021 στην υπόθεση C-393/19, δεν επιτρέπεται η δήμευση οργάνου που χρησιμοποιήθηκε για τη διάπραξη του αδικήματος της λαθρεμπορίας, όταν το όργανο αυτό ανήκει σε καλόπιστο τρίτο και όχι στον δράστη. Κατά το άρθρο 633 του Grazhdanski protsesualen kodeks (κώδικα πολιτικής δικονομίας, Βουλγαρία), οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι δεσμευτικές για όλα τα δικαστήρια και τα όργανα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας. Ως εκ τούτου, με απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2021, το Konstitutsionen sad (Συνταγματικό Δικαστήριο, Βουλγαρία) έκρινε αντισυνταγματική τη διάταξη του άρθρου 242, παράγραφος 8, του Nakazatelen kodeks κατά το μέρος της «ακόμη και όταν δεν ανήκει στην κυριότητα του δράστη», η οποία είναι κατ' ουσίαν πανομοιότυπη με το άρθρο 233, παράγραφος 8, του Zakon za mitnitsite.
- 24 Από τις άδειες κυκλοφορίας του οδικού ελκυστήρα μάρκας «Mercedes» και του ημιρυμουλκούμενου μάρκας «Schmitz» προκύπτει ότι αυτά ανήκουν στο νομικό πρόσωπο «ZEBEX» D.O.O. με έδρα τη Δημοκρατία της Σερβίας.
- 25 Στον φάκελο της δικογραφίας της διοικητικής διαδικασίας επιβολής κυρώσεων περιλαμβάνεται καταχώριση της 26ης Νοεμβρίου 2021, συνοδευόμενη από απόσπασμα της υπηρεσίας εμπορικού μητρώου του Βελιγραδίου της Δημοκρατίας της Σερβίας με μετάφραση στη βουλγαρική γλώσσα. Από την καταχώριση αυτή προκύπτει ότι ο TS είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος και ιδιοκτήτης της εταιρίας. Από νομικής απόψεως, ο οδηγός ως φυσικό πρόσωπο και το νομικό πρόσωπο ZEBEX D.O.O.[.] με έδρα τη Δημοκρατία της Σερβίας και με μοναδικό νόμιμο εκπρόσωπο

και ιδιοκτήτη τον TS, είναι δύο διαφορετικά πρόσωπα. Ούτε από την ποινική διαδικασία ούτε από τη διοικητική διαδικασία επιβολής κυρώσεων που επακολούθησε αποδείχθηκε συμμετοχή της εταιρίας στην παράβαση που διέπραξε ο δράστης. Ο τρίτος δεν γνώριζε και δεν μπορούσε να γνωρίζει ότι τα περιουσιακά του στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη του αδικήματος της λαθρεμπορίας και ήταν, επομένως, καλόπιστος. Η δήμευση του οχήματος θα συνιστούσε δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη επέμβαση θίγουσα το δικαίωμα ιδιοκτησίας του.

- 26 Υπό τις συνθήκες αυτές, συνήχθη το συμπέρασμα ότι το αρθρωτό φορτηγό με τον οδικό ελκυστήρα μάρκας «Mercedes» και το ημιρυμουλκούμενο μάρκας «Schmitz» δεν υπόκεινται σε δήμευση και πρέπει να αποδοθούν στον κύριο ή σε εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο.
- 27 Η αρμόδια για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων αρχή έκρινε ότι η πράξη που τέλεσε ο οδηγός στον τελωνειακό σταθμό «Karitan Andreevo» στις 28 Μαΐου 2021, ήτοι η διακίνηση των προαναφερομένων πλακών αλουμινίου μέσω των εθνικών συνόρων, δίχως τη γνώση και την άδεια της τελωνειακής αρχής, στοιχειοθετεί την παράβαση που προβλέπεται στο άρθρο 233, παράγραφος 1, του Zakon za mitnitsite. Ως εκ τούτου, εξέδωσε απόφαση επιβολής διοικητικής κυρώσεως (στο εξής: πράξη επιβολής προστίμου) με την οποία επέβαλε στον οδηγό, βάσει του άρθρου 233, παράγραφος 1, του Zakon za mitnitsite, διοικητική κύρωση υπό τη μορφή χρηματικού προστίμου ύψους 73 140,06 βουλγαρικών λέβα (εβδομήντα τριών χιλιάδων εκατόν [σαράντα] λέβα και έξι στοτίνκι), το οποίο αντιστοιχεί στο 100 τοις εκατό της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 233, παράγραφος 6, σε συνδυασμό με το άρθρο 233, παράγραφος 1, του Zakon za mitnitsite, διατάχθηκε κατά του οδηγού η δήμευση των πλακών αλουμινίου με δασμολογητέα αξία 73 140,06 βουλγαρικών λέβα (εβδομήντα τριών χιλιάδων εκατόν σαράντα λέβα και έξι στοτίνκι), ενώ διατάχθηκε να μην δημευθεί το αρθρωτό φορτηγό που ανήκει στο νομικό πρόσωπο «ZEBEX» D.O.O. με έδρα τη Δημοκρατία της Σερβίας και αποτελείται από τον οδικό ελκυστήρα μάρκας «Mercedes» και από το ημιρυμουλκούμενο μάρκας «Schmitz», καθώς και από δύο άδειες κυκλοφορίας και ένα κλειδί ανάφλεξης, αλλά να αποδοθεί στον κύριο ή σε πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από αυτόν.
- 28 Η διαδικασία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κινήθηκε κατόπιν προσφυγής που άσκησε η «SISTEM LUX» OOD κατά της πράξεως επιβολής προστίμου του 2021 που εξέδωσε ο αναπληρωτής διευθυντής της περιφερειακής διεύθυνσης του τελωνείου Burgas.
- 29 Με διάταξη της 8ης Φεβρουαρίου 2022, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας επιβολής κυρώσεων του Rayonen sad Svilengrad (περιφερειακού δικαστηρίου του Svilengrad, Βουλγαρία), το εν λόγω δικαστήριο αρνήθηκε να εξετάσει επί της ουσίας την προσφυγή κατά της πράξεως επιβολής προστίμου του 2021 του αναπληρωτή διευθυντή της περιφερειακής διεύθυνσης του τελωνείου Burgas και περάτωσε τη διαδικασία με το σκεπτικό ότι η

προσφυγή της εταιρίας κατά της εν λόγω πράξεως επιβολής προστίμου με αίτημα την ακύρωση της πράξεως ως εσφαλμένης και μη σύννομης ασκείται απαραδέκτως, δεδομένου ότι έχει [ήδη] εκδοθεί στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας επιβολής κυρώσεων απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2022 επί προσφυγής του δράστη για την ακύρωση της πράξεως επιβολής προστίμου του 2021 του αναπληρωτή διευθυντή της περιφερειακής διεύθυνσης του τελωνείου Burgas. Κατά το Rayonen sad Svilengrad (περιφερειακό δικαστήριο του Svilengrad), μολονότι η απόφαση αυτή δεν έχει ακόμη αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου κατά τον χρόνο εκδόσεως της διατάξεως, απαγορεύεται κατ' αρχήν η έκδοση νέας αποφάσεως επ' αυτού, δεδομένου ότι θα μπορούσε να οδηγήσει στην έκδοση δύο αντίθετων αποφάσεων.

- 30 Κατά της διατάξεως αυτής ασκήθηκε αναίρεση. Στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας, το ακυρωτικό δικαστήριο, με διάταξη της 1ης Ιουλίου 2022, ακύρωσε την προσβαλλόμενη διάταξη του Rayonen sad Svilengrad (περιφερειακού δικαστηρίου του Svilengrad) της 8ης Φεβρουαρίου 2022 που είχε εκδοθεί στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας επιβολής κυρώσεων του 2022 κατά το μέρος με το οποίο απορρίφθηκε η εξέταση επί της ουσίας της προσφυγής που άσκησε η «SISTEM LUX» OOD κατά της πράξεως επιβολής προστίμου του 2021 του αναπληρωτή διευθυντή της περιφερειακής διεύθυνσης του τελωνείου Burgas –με την οποία είχε διαταχθεί η δήμευση των εμπορευμάτων που αποτέλεσαν αντικείμενο της παραβάσεως, ήτοι των πλακών αλουμινίου συνολικής επιφάνειας 1 340,50 τετραγωνικών μέτρων και δασμολογητέας αξίας 73 140,06 βουλγαρικών λέβα (BGN)–, παρέπεμψε την υπόθεση ως προς το μέρος αυτό στον ίδιο δικαστικό σχηματισμό για τη συνέχιση της διαδικασίας και επικύρωσε κατά τα λοιπά την προσβαλλόμενη απόφαση.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 31 Η Rayonna prokuratura Haskovo, Teritorialno otdelenie Svilengrad (εισαγγελία της περιφέρειας Haskovo, περιφερειακή υπηρεσία του Svilengrad, Βουλγαρία) υποστηρίζει ότι η συμμετοχή της στη διοικητική διαδικασία επιβολής κυρώσεων δεν είναι αναγκαία, δεδομένου ότι δεν είναι διάδικος στην ένδικη διαδικασία και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επί των ζητημάτων που τέθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της προσφεύγουσας.
- 32 Κατά τον πληρεξούσιο δικηγόρο της προσφεύγουσας, τα προδικαστικά ερωτήματα που απευθύνονται προς το Δικαστήριο του Λουξεμβούργου έχουν ουσιώδη σημασία για τη μεταβολή της πάγιας νομολογίας των βουλγαρικών δικαστηρίων και οι απαντήσεις επί των ερωτημάτων αυτών θα συμβάλουν στην εξασφάλιση δικαιοσύνης και στη δέουσα αναλογία μεταξύ της διοικητικής παραβάσεως που προβλέπει ο Zakon za mitnitsite και της παρεπόμενης κυρώσεως της δήμευσης (στέρησης της ιδιοκτησίας υπέρ του Δημοσίου) του αντικειμένου της παραβάσεως που προβλέπεται προς τούτο όταν τα εμπορεύματα ανήκουν σε πρόσωπο ή σε εταιρία που δεν είναι ο δράστης της παραβάσεως ή όταν ο δράστης

της παραβάσεως έχει διαπράξει την παράβαση όχι εκ προθέσεως αλλά εξ αμελείας.

- 33 Η περιφερειακή διεύθυνση του τελωνείου Burgas επικαλείται το άρθρο 42, παράγραφος 1, του κανονισμού 952/2013. Προς επίρρωση της απόψεώς της, επικαλείται επίσης το άρθρο 79, παράγραφος 1 και το άρθρο 198, παράγραφος 1, του κανονισμού 952/2013. Εν προκειμένω, μολονότι πρόκειται για δήμευση εμπορευμάτων που ανήκουν σε πρόσωπο διαφορετικό από τον δράστη, ήτοι στην προσφεύγουσα εταιρία «SISTEM LUX» με έδρα τη Σερβία, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το πρόσωπο αυτό είναι ο οφειλέτης της τελωνειακής οφειλής στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος της «διαμετακόμισης». Υπό την εν λόγω ιδιότητα, η εταιρία αυτή φέρει την πλήρη ευθύνη για την τελωνειακή οφειλή και τις λοιπές απαιτήσεις του Δημοσίου που αφορούν τα εμπορεύματα: ομοίως, θα μπορούσαν να της επιβληθούν κυρώσεις σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών. Η δήμευση του αντικειμένου της παραβάσεως που επιβλήθηκε με την πράξη επιβολής προστίμου από την περιφερειακή διεύθυνση του τελωνείου Burgas κατ' εφαρμογήν του άρθρου 233, παράγραφος 6, του Zakon za mitnitsite, συνιστά, υπό την έννοια αυτή, κύρωση για τη μη τήρηση της τελωνειακής νομοθεσίας κατά την έννοια του άρθρου 198, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 952/2013 [επιβάλλεται] ως αναγκαίο μέτρο σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρεώσεως που προβλέπεται από την τελωνειακή νομοθεσία όσον αφορά την είσοδο μη ενωσιακών εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης. Για τον λόγο αυτό, όπως υποστηρίζει η περιφερειακή διεύθυνση του τελωνείου Burgas, το άρθρο 42 του κανονισμού 952/2013 δεν αντιτίθεται στο άρθρο 233, παράγραφος 6, του Zakon za mitnitsite, αλλά συνιστά μέτρο σύμφωνο προς την αρχή της αναλογικότητας και αποτρεπτικό έναντι της μη τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την τελωνειακή νομοθεσία. Επιπλέον, από το άρθρο 2 της αποφάσεως-πλαίσιου 2005/212, για την οποία γίνεται λόγος στο τρίτο ερώτημα, προκύπτει ότι τα κράτη μέλη υιοθετούν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καταστεί δυνατή η δήμευση οργάνων που προέρχονται από ποινικά αδικήματα που τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή διάρκειας άνω του έτους. Εν προκειμένω, πρόκειται για διοικητική διαδικασία επιβολής κυρώσεων που αφορά την παράβαση της «λαθρεμπορίας» για την οποία δεν προβλέπεται στερητική της ελευθερίας ποινή και η οποία, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως-πλαίσιου 2005/2012. Επίσης, η απόφαση-πλαίσιο δεν έχει εφαρμογή κατά μείζονα λόγο, δεδομένου ότι αποσκοπεί στη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για τη δήμευση οργάνων και προϊόντων που προέρχονται από ποινικά αδικήματα. Ως εκ τούτου, η περιφερειακή διεύθυνση του τελωνείου Burgas φρονεί ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που απευθύνεται προς το Δικαστήριο δεν αφορά την υπό κρίση υπόθεση, τη θεωρεί συνεπώς αβάσιμη και ζητεί την απόρριψή της.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αποφάσεως περί παραπομπής

- 34 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι είναι πιθανόν η εθνική διάταξη του άρθρου 233, παράγραφος 6, του Zakon za mitnitsite να αντιβαίνει στις διατάξεις του δικαίου

της Ένωσης που παρατίθενται στην αίτηση, στην περίπτωση που τα προς δήμευση περιουσιακά στοιχεία ανήκουν σε πρόσωπο διαφορετικό από τον δράστη ή στην περίπτωση που ο δράστης έχει διαπράξει την παράβαση εξ αμελείας.

- 35 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η προβλεπόμενη στο άρθρο 233, παράγραφος 6, του *Zakon za mitnitsite* δυνατότητα επιβολής της παρεπόμενης κυρώσεως της δήμευσης (στέρησης της ιδιοκτησίας υπέρ του Δημοσίου) του αντικειμένου της παραβάσεως, πέραν της κυρώσεως του «προστίμου», μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να μην υπάρχει αναλογικότητα μεταξύ της παραβάσεως και της επιβαλλόμενης παρεπόμενης κυρώσεως της δήμευσης (στέρησης της ιδιοκτησίας υπέρ του Δημοσίου) του αντικειμένου της παραβάσεως, όπως αυτή κατοχυρώνεται ως αρχή στο άρθρο 42, παράγραφος 1, του κανονισμού 952/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη. Επιπλέον, οι προαναφερθείσες εθνικές διατάξεις ενδέχεται να μην συνάδουν με το δικαίωμα που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη, κατά το οποίο κάθε πρόσωπο μπορεί να χρησιμοποιεί ελεύθερα τα νομίμως κτηθέντα αγαθά του και μπορεί να στερείται το δικαίωμα αυτό μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας, έναντι δίκαιης αποζημίωσης.
- 36 Εάν πρόκειται να επιβληθεί σχετική κύρωση για παράβαση της υποχρέωσης δήλωσης των εμπορευμάτων σύμφωνα με το άρθρο 233, παράγραφος 1, του *Zakon za mitnitsite*, εφόσον η πράξη αυτή δεν συνιστά αδίκημα, η παρεπόμενη κύρωση της δήμευσης (στέρησης της ιδιοκτησίας υπέρ του Δημοσίου) του αντικειμένου της παραβάσεως, την οποία πρέπει να ανεχθεί ο κύριος των εμπορευμάτων που δεν είναι ο δράστης ή ο δράστης που δεν διέπραξε την παράβαση εκ προθέσεως αλλά εξ αμελείας, πρέπει να είναι σύμφωνη προς την απαίτηση του άρθρου 42, παράγραφος 1, του κανονισμού 952/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη, το οποίο απαγορεύει μέτρα και διαδικασίες όταν η αυστηρότητα της ποινής είναι δυσανάλογη προς το αδίκημα ή την παράβαση.
- 37 Λαμβανομένων υπόψη των διευκρινίσεων αυτών, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι υφίσταται το ενδεχόμενο η εθνική νομοθεσία της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας να μην είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης και οι κυρώσεις που προβλέπει το βουλγαρικό δίκαιο να βαίνουν πέραν του αναγκαίου μέτρου για την εκπλήρωση της υποχρέωσης που απορρέει από το άρθρο 42 του κανονισμού 952/2013 και για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκονται με τον εν λόγω κανονισμό.